

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการงาน

รองศาสตราจารย์ ดร.ทับทิมทอง กอบัวแก้ว
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ความหมายของโครงการ

"โครงการ" คือ การศึกษาค้นคว้า หรือ การทดลอง หรือ การทำ
สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ผู้ต้องการศึกษา ต้องการรู้ สงสัย หรือต้องการ
แก้ปัญหา ด้วยกระบวนการที่เป็นวิทยาศาสตร์จนกระทั่งได้
ข้อสรุป หรือ ผลลัพธ์ ซึ่งข้อสรุปหรือผลลัพธ์นี้อาจเป็นไปตาม
จุดมุ่งหมายหรือไม่ก็ได้ เพราะโครงการนั้นเกิดขึ้นจากการที่ผู้ทำ
ไม่เคยรู้มาก่อน ดังนั้น หากผลลัพธ์จะออกมาโดยไม่ตรงกับ
จุดมุ่งหมายก็มีสาเหตุของการทำโครงการแต่อย่างใด

หลักการของกิจกรรมโครงการ

1

เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

2

เน้นกระบวนการแสวงหาความรู้โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์

3

เน้นการคิดเป็น ทำเป็นและการแก้ปัญหา

หลักการสำคัญของการเรียนรู้แบบโครงการ

1. ต้องเกิดจากความอยากรู้ของผู้เรียน
2. ผู้เรียนเป็นผู้เลือกวิธีการเรียนและแหล่งการเรียนรู้
3. ผู้เรียนวางแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
4. มีการใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้
ผู้เรียนเป็นผู้สรุปองค์ความรู้
5. ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
6. ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับผู้อื่น
7. ต้องมีการนำเสนอเพื่อรายงานผลการศึกษาจากการทำโครงการ
8. ต้องมีการประเมินผลเพื่อให้เกิดการพัฒนา

ความสำคัญและคุณค่าของการทำโครงการ

1

- ด้านผู้เรียน

2

- ด้านโรงเรียนและครู-อาจารย์

3

- ด้านท้องถิ่น

ด้านผู้เรียน

1. ช่วยสร้างความหวังใหม่ในการริเริ่มงาน ที่จะนำไปสู่อาชีพและการศึกษาต่อ ที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ
2. สร้างเสริมประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง
3. ได้ทดสอบความถนัด แก้ปัญหาในงานที่สนใจและมีความพร้อม ทำให้มั่นใจ
4. ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในโครงการที่ได้ริเริ่มสร้างสรรค์
5. ก่อให้เกิดความรัก ความเข้าใจ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนที่ปฏิบัติร่วมกัน
6. ก่อให้เกิดความรู้ทางวิชาการที่กว้างขวางขึ้น ได้รับความสำเร็จตามหลักสูตร

ด้านโรงเรียนและครู-อาจารย์

1. เกิดการประสานงานทางวิชาการที่ผสมผสานหรือบูรณาการในโรงเรียน
2. เกิดความเข้าใจที่ตรงกันว่า การเรียนการสอนในปัจจุบันขึ้นอยู่กับการศึกษาปฏิบัติจริง ในโครงการของนักเรียนมากกว่าที่จะเรียนอยู่แต่ในห้องเรียนเท่านั้น
3. เกิดศูนย์รวมสื่อการเรียนการสอนมีศูนย์วัสดุอุปกรณ์การสอน สำหรับให้กลุ่มสาระต่างๆในโรงเรียนได้ใช้ร่วมกัน
4. เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน โรงเรียนและคณะครูมีโอกาสปฏิบัติงานร่วมกัน

ด้านท้องถิ่น

1. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความรู้ ผลงานในเชิงปฏิบัติของโครงการ ที่ประสบผลสำเร็จไปสู่ท้องถิ่น
2. ช่วยลดปัญหาวัยรุ่นในท้องถิ่นเกี่ยวกับความประพฤติ จรรยาบรรณ และศีลธรรม
3. ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีพื้นฐานการศึกษาที่ดี โดยเฉพาะงานอาชีพที่หลากหลายและการพัฒนาการศึกษาที่มุ่งเน้นให้เยาวชนมีนิสัยรักการทำงาน ไม่เป็นคนเกียจคร้านในการทำงาน

วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ได้ทำการทดลองและพิสูจน์สิ่งต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจ
2. เพื่อรู้จักการวางแผนทำงานอย่างเป็นระบบ
3. เพื่อฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
4. เพื่อฝึกวิเคราะห์ และประเมินตนเอง ได้รับความประทับใจตรง
5. เพื่อพัฒนาและได้แสดงออกซึ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. เพื่อศึกษา ค้นคว้า และแก้ปัญหาจากการทำงาน มีบทบาทและส่วนร่วมในการเรียนรู้
7. เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของตนเอง
8. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนตัดสินใจว่าจะทำอะไร กับใคร อย่างไร ทำให้เกิดความมั่นใจ
9. เพื่อเป็นสิ่งยืนยันว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่แท้จริง
ในกรณีที่ต้องนำเสนอแสดงต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง
10. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษาเท่านั้น

ความแตกต่างในการเรียนรู้ด้วยโครงการกับ การเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าทำรายงาน

ข้อ	โครงการ	รายงาน
1	นักเรียนได้ทักษะต่าง ๆ มากมาย	ได้ความรู้เชิงวิชาการเป็นส่วนใหญ่ทักษะที่เกิดมีน้อย
2	ผู้เรียนเกิดความสนใจในกิจกรรมที่หลากหลาย	ผู้ที่ไม่สนใจเรียนจะไม่ได้อะไร เพราะเป็นเพียงการคัดลอกหรือถ่ายเอกสาร
3	เน้น กระบวนการ มากกว่าผลงานที่ออกมา	เน้น ผลงาน ที่สวยงามมากกว่า กระบวนการ
4	บทบาทครูคือเป็นที่ปรึกษาโครงการให้กำลังใจและดูแลกระบวนการทำงาน	บทบาทครูเป็นเพียงผู้ตรวจรายงาน
5	ต้องนำเสนอเพื่อแสดงผลการศึกษาของตนเองแบบสร้างสรรค์ น่าสนใจ	อาจมีหรือไม่มีการนำเสนอก็ได้ หากมีการนำเสนอ รูปแบบมักพูดเพียงในชั้นเรียน

ความแตกต่างในการเรียนรู้ด้วยโครงการกับ การเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าทำรายงาน

ข้อ	โครงการ	รายงาน
6	นักเรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง	ต้องพึ่งพาความรู้จากตำรา ไม่สามารถสร้างความรู้ได้
7	มีการประเมินตามสภาพจริงในกระบวนการทำงานอย่างยุติธรรม	มีการประเมินที่ใช้แต่ความคิดเห็นของครูโดยมักพิจารณารูปแบบภายนอก
8	ครูให้นักเรียนกำหนดประเด็นที่จะศึกษาตามที่นักเรียนสนใจโดยกำหนดกรอบกว้างๆ แล้วให้นักเรียนคิดประเด็นเป้าหมายที่จะศึกษา	ครูมักกำหนดหัวข้อแล้วมอบหมายให้นักเรียน โดยนักเรียนต้องไปศึกษาตามหัวข้อที่กำหนดให้
9	การทำงานมีกระบวนการและขั้นตอนที่ซับซ้อน	การทำงานไม่ต้องอาศัยขั้นตอนหรือวางแผนงานมากนัก
10	นักเรียนตั้งคำถามย่อยจากประเด็นที่ตนคิดแล้วตั้งสมมุติฐาน ค้นหาคำตอบด้วยตัวนักเรียนเอง	นักเรียนกำหนดหัวข้อย่อยในเรื่องที่จะศึกษาจากตำราในห้องสมุดที่มีเนื้อหาหรือหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย

ความแตกต่างในการเรียนรู้ด้วยโครงการกับการเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าทำรายงาน

ข้อ	โครงการ	รายงาน
11	มีการเขียนโครงการ เหตุผล เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และปฏิทินในการทำงาน	ไม่มีการชี้แจงเหตุผล เป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการศึกษา ไม่มีการบันทึกการทำงาน
12	มีกิจกรรมที่หลากหลายแทรกอยู่ในกิจกรรมโครงการแต่ละขั้นตอน	รายงาน คือ การเข้าห้องสมุด ถ่ายเอกสารรวมเป็นรายงาน ไม่มีกิจกรรมหลากหลาย
13	กระบวนการให้ได้มาซึ่งความรู้มีความหลากหลาย และเป็นการศึกษาใน”เชิงลึก”	กระบวนการให้ได้มาซึ่งความรู้ไม่หลากหลาย และเป็นการศึกษาอย่างผิวเผิน

ความแตกต่างในการเรียนรู้ด้วยโครงการกับ การเรียนรู้โดยการศึกษาค้นคว้าทำรายงาน

ข้อ	โครงการ	รายงาน
14	ใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในการให้ได้มาซึ่งความรู้ โดยอาจออกภาคสนาม ลงพื้นที่เพื่อให้ได้สัมผัสเรื่องราวและข้อมูลที่แท้จริงและทันสมัย	ใช้แหล่งการเรียนรู้แต่เป็นตัวอักษร ข้อมูลจากการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต อาจไม่มีการกรองจากผู้ทำว่าเป็นจริงหรือไม่ ความลึกซึ่งมีน้อย
15	เป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพเป็นจริงของชีวิตและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้และสร้างวัฒนธรรมนักคิดให้กับนักเรียน	ไม่สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริง เพราะไม่ตระหนักในคุณค่าของการทำรายงาน การนำองค์ความรู้ไปใช้จึงยากและมีข้อด้อยคือสร้างวัฒนธรรมการจำ

ขอบเขตของโครงการ

เป็นกิจกรรมการศึกษาที่ให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า ปฏิบัติด้วยตนเอง โดยอาศัย หลักวิชา การทางทฤษฎี ตามเนื้อหาโครงสร้างงาน นั้น ๆ หรือจากประสบการณ์ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นมาแล้ว

ผู้เรียนทุกคนพิจารณาจัดทำโครงการด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่มโดยใช้ระยะเวลาสั้น ๆ เป็นภาคเรียนหรือมากกว่าก็ได้

ผู้เรียนเป็นผู้พิจารณาริเริ่มสร้างสรรค์ คัดเลือกโครงการ ที่จะศึกษา ค้นคว้า ปฏิบัติด้วยตนเอง ตามความถนัด สนใจและความพร้อม

ขอบเขตของโครงการ

ผู้เรียนเป็นผู้เสนอโครงการ รายละเอียดของโครงการ
แผนปฏิบัติงาน และการแปลผล รายงานต่อครูอาจารย์ที่ปรึกษา
เพื่อดำเนินงานร่วมกัน ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

เป็นโครงการที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน
ตามวัยและสติปัญญา รวมทั้งการใช้จ่ายเงินเพื่อดำเนินงานด้วย

ประโยชน์ของโครงการ

- ได้รับความสุข/สนุกกับการทำงาน
- ได้ทำงานตามความถนัด และความสนใจของตนเอง
- ได้รู้จักวิธีแสวงหาความรู้/ข้อมูล/การเรียนรู้
- ได้ฝึกทักษะกระบวนการทำงานด้วยตนเอง หรือร่วมทำงานเป็นกลุ่ม
- ได้ฝึกความกล้าในการแสดงออกและกล้าคิด
- พัฒนาการคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ได้ฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ประโยชน์ของโครงการ

- สร้างความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น
- ได้ฝึกการวางแผนการทำงาน
- นำความรู้ที่ได้ไปใช้ได้ในชีวิตจริง
- ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- ศึกษา ค้นคว้า และแก้ปัญหาจากการทำงาน
- ใช้เป็นที่ยืนยันว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำโครงการที่แท้จริง กรณีที่ต้องนำโครงการไปใช้แสดงต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น ใช้ในการสมัครงาน

หลักการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย 5W1H

หลักการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย 5W1H

What

หมายถึง เรื่องหลักของการรวบรวมข้อมูล
เหตุผลและการนำเสนอ อาจจะเป็นที่ระบุไว้ใน
ชื่อเรื่องและวัตถุประสงค์ อาจต้องจะกำหนด
กระบวนการที่อาจประกอบด้วยส่วนที่เหลือของ
เอกสาร

(จะทำเรื่องอะไร)

หลักการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย 5W1H

Who

หมายถึง สิ่งแวดล้อมอื่นๆ คนหรือกลุ่ม
ความกังวลมันอาจอธิบายเอกสารหรือผู้
ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายหรือ
ขั้นตอน

(ใครเป็นคนทำและเกี่ยวข้องกับใครบ้าง)

หลักการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย 5W1H

When

หมายถึงเมื่อไหร่ในเวลาใดที่เกี่ยวข้อง
มันอาจจะเป็นส่วนหนึ่งกับจุดที่
เหมาะสมที่จะต้องดำเนินการ บางครั้ง
มันอาจจะเป็นส่วนหนึ่งของสถานการณ์
ของการกระทำตามเงื่อนไข

(ทำเมื่อไร)

หลักการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย 5W1H

Where

หมายถึง เหตุการณ์หรือกระบวนการ
นั้น เกิดขึ้นที่ไหนเมื่อไหร่

(ทำที่ไหน)

หลักการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย 5W1H

Why

หมายถึง เหตุใดถึงทำสิ่งนั้นหรือ เพราะเหตุใดถึงเกิดเหตุการณ์นั้นๆ อาจมีการพิจารณาที่ไม่เกี่ยวข้องอาจจะเกิดจากนโยบาย กระบวนการหรือขั้นตอน

(ทำไมถึงทำ)

หลักการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย 5W1H

How

หมายถึง เหตุการณ์หรือสิ่งที่ทำนั้นเป็น
อย่างไรบ้าง เมื่ออธิบายนโยบาย
กระบวนการหรือขั้นตอนอาจเป็นส่วน
สำคัญที่สุด หรือผลจากการกระทำนั้น มี
ผลลัพธ์เป็นอย่างไร

(ทำอย่างไร)

The End

กิจกรรมถ่ายทอดเรียน

- ให้นักศึกษาศึกษาค้นคว้า ตัวอย่าง โครงงานด้านเทคโนโลยีการศึกษา หรือด้านคอมพิวเตอร์ แล้วทำการสรุปและอธิบาย เป็นประเด็น 5W1H จัดทำเป็นสไลด์ นำเสนอในสัปดาห์หน้า (งานเดี่ยว) เมื่อนำเสนอเสร็จแล้ว ให้นำไฟล์สไลด์ อับโหลดส่งเข้าไปใน google classroom

